

จีนแถลงผลงานการพัฒนาและการปฏิรูปด้านเศรษฐกิจในช่วงปี ๒๕๕๕-๒๕๖๕

เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ คณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์สาธารณรัฐประชาชนจีน จัดงานแถลงข่าวในหัวข้อ “๑ ทศวรรษของจีน” เพื่อนำเสนอผลงานการพัฒนาและการปฏิรูปด้านเศรษฐกิจในช่วงปี ๒๕๕๕-๒๕๖๕ โดยรัฐมนตรีช่วยกระทรวงพาณิชย์จีนและรองผู้แทนคณะเจรจาการค้าระหว่างประเทศ (Mr. Wang Shouwen) เปิดเผยว่า ภายหลังการประชุมสมัชชาใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์จีน ครั้งที่ ๑๘ เมื่อปี ๒๕๕๕ จีนได้ส่งเสริมนโยบายการเปิดกว้างสู่ภายนอก และมีผลงานการพัฒนาด้านเศรษฐกิจที่ประสบความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

๑. การดำเนินนโยบายการเปิดกว้างของจีนถือว่าประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก โดยในปี ๒๕๕๕ มูลค่าการค้าสินค้าและบริการของจีนอยู่ที่ ๔.๔ ล้านล้านเหรียญสหรัฐ จัดเป็นอันดับที่ ๒ ของโลก ต่อมาในปี ๒๕๖๔ มูลค่าการค้าสินค้าและบริการของจีนมีมูลค่า ๖.๙ ล้านล้านเหรียญสหรัฐ จัดเป็นอันดับที่ ๑ ของโลกต่อเนื่องกันเป็นปีที่ ๒ นอกจากนี้ มูลค่าการลงทุนสองฝ่ายของจีนยังอยู่ในลำดับต้นของโลก โดยในปี ๒๕๖๔ จีนดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศมูลค่า ๑.๑๕ ล้านล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖๒.๙ จากปี ๒๕๕๕ และนับตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ ปริมาณการดึงดูดเงินทุนจากต่างประเทศของจีนเป็นอันดับที่ ๒ ของโลกต่อเนื่องกันเป็นปีที่ ๔ โดยจีนเป็นหนึ่งในสามประเทศที่มีการไหลเวียนของเงินทุนข้ามชาติสูงสุดของโลก ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้า ตลอดจนการแสวงหาแหล่งเงินทุนที่ยั่งยืนเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพสูงภายใต้ข้อริเริ่มสายแถบและเส้นทาง (BRI) ของจีน

๒. จีนเร่งส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศมากขึ้น โดยในปี ๒๕๕๖ จีนเผยแพร่รายการข้อจำกัดและข้อห้ามการลงทุนจากต่างประเทศในเขตการค้าเสรี (Free Trade Zone Negative List) ฉบับแรก และได้ทยอยปรับลดรายการข้อจำกัดการลงทุนจากต่างชาติจากเดิม ๑๙๐ รายการ เหลือ ๒๗ รายการในปัจจุบัน ต่อมาในปี ๒๕๕๙ จีนได้เผยแพร่ข้อจำกัดและข้อห้ามทั่วประเทศจีน (Nationwide Negative List) ภายหลังจากที่ได้ทดลองใช้ Negative List ใน Free Trade Zone ของจีนไปแล้ว และได้ทยอยลดข้อจำกัดและข้อห้ามการลงทุนจากต่างชาติจากเดิม ๙๓ รายการ เหลือ ๓๑ รายการในปัจจุบัน และในปี ๒๕๖๓ จีนได้เริ่มใช้กฎหมายว่าด้วยการลงทุนจากต่างชาติฉบับใหม่ และเผยแพร่มาตรการการบริหารจัดการเกี่ยวกับการลงทุนจากต่างประเทศในจีน ต่อมาในปี ๒๕๖๔ จีนได้ออกประกาศมาตรการบริหารพิเศษสำหรับการค้าบริการข้ามพรมแดนในมณฑลไห่หนาน และมีการยกระดับการเปิดกว้างอย่างต่อเนื่อง

๓. การจัดตั้งเขตทดลองการค้าเสรีและการจัดตั้งเมืองท่าการค้าเสรีของจีน ในปี ๒๕๕๖ จีนได้จัดตั้งเขตทดลองการค้าเสรีแห่งแรกที่นครเซี่ยงไฮ้ และจนถึงปัจจุบันจีนมีเขตทดลองการค้าเสรีทั้งหมด ๒๑ แห่ง และได้มีการดำเนินการปฏิรูปด้านนวัตกรรมสำเร็จแล้วกว่า ๒๗๘ โครงการทั่วประเทศ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าพื้นที่เขตทดลองการค้าเสรีของจีนคิดเป็นสัดส่วนน้อยกว่าร้อยละ ๐.๔ ของพื้นที่ทั้งหมดในจีน แต่มีส่วนช่วยส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศได้ถึงร้อยละ ๑๗.๓ ของประเทศ อีกทั้งยังช่วยดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศได้ถึงร้อยละ ๑๘.๕

ทั้งนี้ ในปี ๒๕๖๑ ได้มีการจัดตั้งเมืองท่าการค้าเสรีไห่หนาน และปัจจุบันได้มีการผลักดันโครงการด้านนวัตกรรมสำเร็จไปแล้วกว่า ๑๒๐ โครงการ

๔. ยุทธศาสตร์การยกระดับและขยายเขตการค้าเสรีกับต่างประเทศของจีนประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก โดยในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา มีการลงนามความตกลงการค้าเสรีเพิ่มขึ้นจากเดิม ๑๐ ฉบับ เป็น ๑๙ ฉบับ หรือเพิ่มขึ้น ๑ เท่าตัว ในขณะเดียวกัน สัดส่วนการค้าของจีนกับประเทศภาคีความตกลงการค้าเสรีมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ ๑๗ เป็นร้อยละ ๓๕ และในเดือนมกราคม ๒๕๖๕ ความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (RCEP) ซึ่งเป็นความตกลงการค้าเสรีที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลกเริ่มมีผลใช้บังคับแล้ว นอกจากนี้ จีนจะยังแสดงบทบาทนำในการเข้าร่วมความตกลงที่ครอบคลุมและก้าวหน้าสำหรับหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (CPTPP) และความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจดิจิทัล (DEPA) ซึ่งเป็นสัญญาณว่าจีนกำลังก้าวสู่เป้าหมายใหม่ในการเข้าร่วมความตกลงการค้าเสรีที่มีคุณภาพสูง

๕. จีนสนับสนุนการปฏิรูประบบธรรมาภิบาลทางเศรษฐกิจโลก โดยในการประชุมผู้นำเอเปคอย่างไม่เป็นทางการเมื่อปี ๒๕๕๗ สมาชิกเอเปคทั้ง ๒๑ เขตเศรษฐกิจได้รับรองเอกสาร APEC Beijing Roadmap ซึ่งกำหนดแนวทางการจัดตั้งเขตการค้าเสรีเอเชีย-แปซิฟิก (FTAAP) และในการประชุมสุดยอดผู้นำกลุ่ม G20 ในปี 2559 ที่ประชุมได้มีการรับรองแนวทาง G20 Global Investment Guiding Principles เพื่อเป็นการวางรากฐานสำหรับข้อริเริ่มเรื่องการอำนวยความสะดวกด้านการลงทุนขององค์การการค้าโลก (WTO) ในปี ๒๕๖๐ ซึ่งจีนแสดงบทบาทนำในการปฏิรูป WTO และปกป้องระบบการค้าพหุภาคี

Mr. Wang Shouwen ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ในช่วง ๑ ทศวรรษที่ผ่านมา ความตกลงการค้าเสรีที่จีนได้ลงนามไปแล้วมีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัว ซึ่งไม่เพียงแต่ในด้านปริมาณเท่านั้น แต่เป็นเรื่องของคุณภาพเช่นกัน โดยความตกลงการค้าเสรีที่จีนเข้าร่วมมีลักษณะ ดังนี้

๑) ด้านการค้าสินค้า มีการลดภาษีสินค้าเพิ่มขึ้นและการผ่านพิธีการศุลกากรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยในปี ๒๕๕๕ จีนได้ลงนามความตกลงการค้าเสรีร่วมกับ ๙ ประเทศ อาทิ สวิตเซอร์แลนด์ เกาหลีใต้ และออสเตรเลีย และในการลงนามความตกลงฯ ล่าสุด สัดส่วนสินค้าที่จีนลดภาษีเป็นศูนย์แล้วอยู่ที่กว่าร้อยละ ๙๐ ของสินค้าทั้งหมด และในบางกรอบความตกลงฯ มีสัดส่วนสินค้าที่ลดภาษีเป็นศูนย์แล้วกว่าร้อยละ ๙๗ สำหรับการผ่านพิธีการศุลกากรที่มีประสิทธิภาพนั้น ปัจจุบันจีนใช้เวลาดำเนินการสำหรับสินค้านำเข้าประมาณหนึ่งวันครึ่ง ลดลงจากเมื่อปี ๒๕๖๐ ที่การผ่านพิธีการศุลกากรใช้เวลาเฉลี่ยประมาณ ๔ วัน สำหรับการผ่านพิธีการศุลกากรของสินค้าส่งออกของจีน ปัจจุบันใช้เวลาประมาณ ๑.๒ ชั่วโมง ลดลงจากเมื่อปี ๒๕๖๐ ที่ใช้เวลาประมาณ ๑๒ ชั่วโมง

๒) ด้านการค้าบริการและการลงทุน การเข้าสู่ตลาดจีนและการเปิดกว้างอยู่ในระดับที่สูงขึ้น ในด้านการค้าบริการ เมื่อเทียบกับ ๑๐๐ สาขาที่จีนผูกพันการเปิดตลาดไว้ในขณะเข้าร่วม WTO จีนได้เพิ่ม ๒๒ สาขาที่ผูกพันในความตกลง RCEP และ ๓๗ สาขาที่ผูกพันไว้ใน WTO ก็เปิดตลาดเพิ่มขึ้นในความตกลง RCEP ในด้านการลงทุน จีนเปิดตลาดการลงทุนโดยใช้แนวทาง Negative list และส่งเสริมการลงทุนในสาขาสำคัญ อาทิ ภาคการผลิต การเกษตร และเหมือง ให้เปิดกว้างมากขึ้น

Mr. Wang Shouwen ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า จีนใช้มาตรการเปิดกว้างสู่ภายนอก เพื่อขยายโอกาสให้บริษัทต่างชาติเข้ามาลงทุนในจีนมากขึ้น รวมถึงช่วยขยายโอกาสให้กับนักลงทุนทั้งจากในและต่างประเทศเข้าสู่ตลาดประเทศภาคีความตกลงการค้าเสรี นอกจากนี้ จีนยังมีมาตรการอื่นๆ ที่ช่วยเพิ่มโอกาสการลงทุนสำหรับธุรกิจต่างชาติ เนื่องจากในอดีตการลงทุนบางสาขาถูกห้ามหรือมีข้อจำกัด แต่ในปัจจุบันมีหลายสาขาที่เปิดรับการลงทุนจากต่างประเทศ นอกจากนั้น การลงนามในความตกลงการค้าเสรีหลายฉบับ ส่งผลให้จีนเป็นประเทศที่มีความสำคัญกับกลไกตลาด (market-oriented) หลักนิติธรรม (rule-of-law) รวมถึงการเสริมสร้างบรรยากาศในการลงทุนจากต่างประเทศ ซึ่งคาดว่าบริษัทต่างชาติส่วนใหญ่จะสามารถใช้ประโยชน์และขยายธุรกิจในจีนเพิ่มขึ้นได้

ข้อคิดเห็น

๑. เมื่อพิจารณาการดำเนินนโยบายด้านเศรษฐกิจในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา จีนเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจเชิงคุณภาพ โดยให้ความสำคัญกับนโยบายการเปิดประเทศในวงกว้างเพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งของเศรษฐกิจและสังคมจีน ผ่านการดำเนินมาตรการที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้กับนักลงทุนต่างชาติ เร่งพัฒนาเขตการค้าเสรียกระดับการจัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างจีนกับประเทศภาคี ผลักดันข้อริเริ่มสายแถบและเส้นทางโดยเน้นโครงการที่มีคุณภาพสูง และปกป้องระบบการค้าพหุภาคีเพื่อที่จะสร้างผลประโยชน์ที่เป็นรูปธรรมแก่ทุกภาคส่วน

๒. จากนโยบายการเปิดประเทศในวงกว้างและคุณภาพสูงก็จะสร้างโอกาสให้ต่างชาติรวมทั้งไทยสามารถเข้าสู่ตลาดจีนได้มากขึ้น ทั้งทางด้านการค้าสินค้า การบริการ และการลงทุน ขณะเดียวกันก็เป็นการเพิ่มโอกาสให้จีนในการเข้าสู่ตลาดต่างประเทศเช่นกัน

สำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศ ณ กรุงปักกิ่ง

พฤษภาคม ๒๕๖๕